

DE DERDE DINSDAG

MUDAG HAGEN

Dit verhaal is een gedramatiseerde interpretatie van feiten en fictie. Ik heb nergens de intentie gehad om bestaande personen, geloven of politieke partijen in een kwaad daglicht te stellen.

Mudag Hagen

DE DERDE DINSDAG

MUDAG HAGEN

*'But you know that when the truth is told
that you can get what you want
or you can just get old'*
- Billy Joel - Vienna (1977)

*'Achter elkaars rug om, ach, ach, ach, het is allemaal veel vuiler
en vunziger dan mensen denken.'*
- Alexander Pechtold over de Haagse politieke cultuur (2006)

Personages in dit boek

Mark Vandeloo: *freelance journalist*

Karin Vandeloo: *jongere zus van Mark*

Roos Vandeloo: *moeder van Mark en Karin*

Willem: *hoofdredacteur van De Spreekbuis*

Rachid/Abu Saïd: *moslim*

Tariq/Abu Firat: *moslim en broer van Fatima*

Houssam: *moslim*

Fatima/Oum Osama al-Shahida: *moslima en zus van Tariq*

Touria/Oum Mimoun: *moslima*

Ibrahim Khaled/Omar Al-Khattab: *imam*

Daniella: *vriendin van Rachid*

Wies Smulders: *politica en fractievoorzitter van de NDV*

Rick Canter Visscher: *assistent en spin-doctor van Wies Smulders*

Boudewijn Hofs: *kamerlid namens de NDV*

Ferry Swagerman: *kamerlid namens de NDV*

Marion Albertsma: *kamerlid namens de NDV*

Simon: *bodyguard van Wies Smulders*

Hans van Montfoort: *inlichtingenofficier bij de AIVD*

Marijke: *vrouw van Hans*

Tygo: *zoon van Hans en Marijke*

Ruud Ooms: *hoofd afdeling Binnenlandse Veiligheid sectie Radicalisering bij de AIVD*

Yves Timmers: *hoofd afdeling Joint SIGINT Cyber Unit bij de AIVD*

Rogier Cheung: *hoofd Directie CyberSecurity bij de NCTV*

Nienke Strijbosch: *senior juridisch medewerker bij het OM*

Gerard Westervoort: *chef unit digitale recherche bij de Landelijke Recherche*

Patrick de Ranitz: *radicaliseringexpert bij de IND*

Dick van Puffelen: *directeur DBB bij de Landelijke Eenheid Politie*

Rob van Koudenhoven: *korpschef van de Politie Regionale Eenheid Den Haag*

Tony: *assistent van de korpschef*

Jeroen Korneel: *hoofdofficier van justitie*

Jacques de Feijter: *commandant Koninklijke Marechaussee*

Robert Taminiau: *minister van Veiligheid en Justitie*
Simone de Jong: *minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*
Herman van Karnebeek: *burgemeester van Den Haag*

Thijs Zuidwijk: *werkeloze man*
Leonie: *barmeisje*
Samantha: *zus van Thijs*
Amber Rosier: *ex van Thijs*
Melissa: *dochtertje van Thijs en Amber*
Rodney: *zoontje van Thijs en Amber*

Guido Bakhuijzen: *eigenaar (DGA) van BACT*
Jeanine Bakhuijzen-Van der Laan: *kunstschilderes en vrouw van Guido*
Peter: *medewerker van Guido*
Frederick Quakkelstein: *zelfstandig ondernemer en lid van het NIFARP*
Otto de Bounam de Ryckholt: *zelfstandig ondernemer en lid van het NIFARP*

Bob den Ouden: *journalist*
Maurice de Haan: *voormalig Minister van Defensie*
Thérèse van Rijckevorsel: *civiel rechter bij de rechtbank Den Haag*
Harry Mens: *televisiepresentator*
Nwankwo Amunike: *huisarts in opleiding*

1995

De man opent de deur en de wind slaat hem in het gezicht. Het is nacht. Ver boven en onder hem zijn duizenden lichtjes. Hij loopt naar de reling en staart minuten lang zwijgend omlaag. Het is mijn keuze, denkt hij en bukt om zijn veters los te maken. Hij zet de Mephisto-schoenen tegen de opstaande dakrand. Keurig naast elkaar. Voor de laatste maal snuift hij de frisse zeewind op. Op kousenvoeten stapt hij over de reling. Hij staat op de dakrand en omklemmt met zijn handen de leuning achter hem. Dan laat hij los.

I

2014

'Ik ben verslaafd aan je uitzicht!' gilde ze de eerste keer. 'Als ik ooit bij Jennifer wegga, kom ik hier wonen!' riep ze de keer daarop. Mark grinnikt. Haar woorden klinken in zijn hoofd als hij de luxaflex sluit voor de ramen van zijn appartement op de 40ste verdieping van De Kroon. Sinds 2012 zit hij 95 meter hoog in het centrum van Den Haag en kan hij het Kurhaus en de Pier zien. Het is kwart voor tien op deze zwoele zomeravond. De terrassen op het Plein liggen er aanlokkelijk bij maar een kwestie uit het verleden zeurt in zijn gedachten. Hij klapt zijn laptop open.

Maurice de Haan. Nederlands politicus. Minister van Defensie 1994-1995. Vermeend pedofiel. Zou lid van vereniging Martijn zijn geweest. Trad af in 1995. Bleek achteraf onterecht beschuldigd. De betreffende journalist was onzorgvuldig geweest in zijn onderzoek. Hij negeerde alle journalistieke wetten. Verklaring op basis van slechts één getuige: een oud-lid van de Bestuursstaf met wrok jegens De Haan. De journalist van het artikel, Bob den Ouden, pleegde later zelfmoord.

Zijn ogen dwalen over het scherm. Met vernauwde pupillen scant hij de teksten die Google voor hem heeft opgeroepen. Hij probeert de waarheid te filteren uit de verschillende artikelen die hij achter elkaar aan klikt. Uit de speakers klinkt het ritmisch gitaargetokkel van Hank B. Marvin. Met de muis scrollt hij door de artikelen. Hij kan niet geloven dat De Haan's politieke carrière gebroken is door één onzorgvuldige beschuldiging. Mark wrijft met de hand over zijn kin om zijn gedachten op een rij te krijgen. Hij hoort het sms-toontje van zijn mobiele telefoon en kijkt op het scherm.

Ben je thuis?

Over telepathie gesproken. Hij glimlacht. Het is Karin. Het zal toch niet waar zijn. Hij tikt twee letters in en richt zich weer op het grote scherm. Onzorgvuldig. Hij snapt het niet. Hoe kan één enkele aanklacht voor zoveel imagoschade zorgen? Had De Haan geen spin-doctor?

Alleen?

Hij sms-t met hetzelfde antwoord en weet al wat de gevolgen zijn. Over twintig minuten wordt er bij hem aangebeld. Hij zal haar binnenlaten en daarmee eindigt zijn online speurtocht. Misschien maar beter ook. De antwoorden die hij zoekt, zal hij niet op internet vinden.

Tot zo. XXX

Zie je wel. Hij kijkt naar Felix, zijn cyperse kat, die tevreden op de rugleuning van de bank ligt.

‘Je vriendinnetje komt eraan.’

Felix geeft geen sjoerge. Doof zijn heeft zo zijn voordelen. Mark staat op, rekt zich uit en pakt een blikje bier uit de koelkast. Hij kijkt uit over de lichtjes van het centrum. Vuurvliegjes tegen een zwarte achtergrond. De skyline van Den Haag is de laatste tien jaar dankzij Norder ingrijpend veranderd.

Onzorgvuldig.

Het laat hem maar niet los.

Het intro van Ode to my Family verstoort de klanken van The Shadows. Mark neemt zijn telefoon op.

‘Willem.’

‘Ha Mark, stoor ik?’

‘Nee hoor, Ik kijk neer op ons politieke centrum.’ Hij neemt een slok.

‘Dat komt uit. Daar wou ik het net over hebben.’

‘Vertel.’

‘Na veel touwtrekken is de kogel door de kerk; we mogen een reportage doen over de NDV. Ik zit daar al maanden achter aan, maar werd telkens van het kastje naar de muur gestuurd. Nu is het zover, ik heb groen licht. Op voorwaarde dat het kwalitatief hoogwaardig is. Dus is mijn vraag aan jou; wil jij het doen?’

‘Willem, je weet dat..’

‘Ho, voor je verder gaat. Het moet geen politieke analyse worden maar een stuk met diepte over de NDV, het ontstaan, de partij en haar achterban. Dat soort dingen. Een sfeertekening.’

‘En je wilt dat ik..’

‘Juist jij! Jouw stuk over de stedenbouwkundige erfenis van Marx-Norder was een schot in de roos. Kritisch en objectief, dat wil ik hebben. Fly on the wall, dat doe je goed. Nou, wat vind je ervan?’, voordat Mark de kans krijgt om te reageren gaat Willem verder ‘be-

denk, de NDV laat nooit journalisten in de keuken kijken. Dit is een kans.'

De bel gaat net iets te lang. Karin voor de deur. In gedachten ziet hij haar aanbellen. Mark drukt op de knop van de parlofoon. Hij zet de voordeur op een kier.

'..eh..ja... lijkt me mooi.'

'Top. Ik stuur je zometeen een mail met alle gegevens. Adres, contactpersoon etcetera. O ja, ik wil je verhaal direct na Prinsjesdag publiceren. Dus... '

'Ik maak tijd vrij en ga eraan beginnen.'

'Dat wilde ik horen. Hé, we doen binnenkort een biertje bij De Paas. Ik spreek je.'

'Doen we, enne Willem... bedankt.'

Met het wegdrukken van de hoofdredacteur, gaat de deur open. Karin komt mistroostig het appartement binnen. Felix opent een oog en draait zich zwaar zuchtend om.

'Hallo zus!'

Karin kijkt verongelijkt en laat haar schoudertas op de grond vallen.

'Is het weer... zover?' informeert hij.

Ze knikt en mompelt: 'Dat stomme wijf ook... '

Mark slaat zijn armen om haar heen. Bier klotst uit zijn blikje. Ze snikt even opzettelijk hard en veegt haar gekleurde piekhaar uit haar gezicht.

'Kan ik hier blijven?'

'Tuurlijk zus. Zolang je wilt. Mi casa es..'

'Felix!!!'

Karin graait de grijs-zwarte kat van de bank en knuffelt hem innig. Het beestje laat het gewillig toe. Karin wringt haar roze legerkistjes uit en ploft neer op de bank.

'Wat is dit voor suffe muziek? Wat was je aan het doen?'

Twee vragen. Geen rust in haar kont.

'Ik werd net gebeld door de hoofdredacteur van De Spreekbuis.'

'En..?'

'Ik mag een reportage doen over de NDV.'

'Gatverr... dat enge clubje van die Smulders. Ik vind dat zo'n naar mens. Nationaal Democratische Volkspartij,' - zegt ze met een zwaar

Duitse tongval - 'dat zijn toch van die extreem rechtse fascistten?'

'Ongeveer. En aan mij de taak om hun ware aard te tonen.'

'Jij liever dan ik,' schampert ze en trekt haar groene leren jasje uit. Mouwloos t-shirt. Een sleeve op haar linkerarm. 'Zeg, heb je nog van dat stracciatella ijs?' Ze wacht niet op zijn antwoord maar dribbelt op haar Hello Kitty-sokjes richting de open keuken.

Mark neemt een slok. Never a dull moment met Karin. Zo was ze vroeger ook al. Een schat van een meid, die nooit de makkelijkste weg kiest. Altijd tegen de stroom in. Totaal anders dan hijzelf. Twee jaar jonger, onrustig en impulsief. Hun enige overeenkomst; ze vallen allebei op vrouwen. Met de ijsemmer op schoot, kijkt ze tv. Nou ja, kijken - het is zappen voor gevorderden. Hij zet zich weer achter zijn scherm en probeert zich te concentreren. De herrie van de verschillende televisieprogramma's resoneert in zijn oren. Hij zucht. Dat vermoedde hij al, vanavond komt er niks meer van.

Je kunt je maandag 1 september om 10:00 uur melden bij Plein 23. Vraag naar Rick Canter Visscher.

O ja, was ik vergeten. Twee keiharde voorwaarden: de NDV-standpunten over verplichte vaccinatie en de JSF moeten erin.

Hou me op de hoogte.

Gr. Willem

Typisch Willem. Die voorwaarden, daar komt hij nu mee. Nadat hij toe heeft gezegd. Flinkke klus. Hij neemt een laatste slok en kijkt naar Karin, die grinnikend voor de buis zit met Felix op schoot. Met haar getatoeëerde arm streelt ze de kat. Die slaapt onverstoorbaar door.

'Waarom kregen jullie ruzie?'

Ze kijkt hem met grote ogen aan. 'Wil je het écht weten?'

Hij knikt gedeceerd.

'We zouden dezelfde irezumi laten zetten. Haakt ze opeens af, die duffe doos!'

'Irezumi?'

'Duh, Japanse tattoo.' Ze kijkt alsof haar broer volslagen idioot is. Mark weet dat ze onder zit. Emblemen van een vrijwillige buitensluiting. Het is haar manier om zich te verzetten tegen de realiteit.

'En waarom wilde ze niet?'

'Weet-ik-veel. Iets met commitment of zo. Ze was nog niet zover,

zei ze', - wijsvinger in haar open mond - 'fokking onvoorstelbaar!'

'Of onzorgvuldig,' mompelt Mark zacht.

'Wat?'

Hij lacht en gebaart: laat maar.

2

Tussen de elitaire buurten in het noordwesten en de achterstandswijken in het zuidoosten van Den Haag loopt een scherpe lijn. Wie van het begin van de Laan van Meerdervoort, met een bocht om het centrum, tot het einde van de Bezuidenhoutseweg een streep trekt, scheidt twee totaal verschillende stadsdelen van elkaar. De welgestelde Hagenaars in het noorden wonen op zandgrond met veel groen. In het zuiden ligt drassige veengrond waarop arbeiders en achtergestelden - de zogenaamde Hagenezen - in smalle straten opgehoopt zitten. Den Haag is de meest feodale stad van Nederland.

Vanwege haar gunstige belastingstelsel is 'het mooiste dorp van Europa' in de tweede helft van de 19e eeuw populair onder renteniers. Als in 1847 de spoorlijn Den Haag - Amsterdam wordt doorgetrokken naar Rotterdam gaat het stadsbestuur van Den Haag zich bezighouden met de vruchtbare weilanden ten zuiden van de stad. De Zusterpolder - voornamelijk drooggemalen landbouwgrond - wordt door buurgemeente Rijswijk formeel overgedragen aan Den Haag. De nieuwe wijk rondom de Hoefkade is dan ook bedoeld om gegoede burgers te huisvesten. Het gemeentebestuur geeft opdracht om statige huizen neer te zetten rondom het Oranjeplein, maar laat de verdere ontwikkeling van de wijk over aan particulier initiatief. Met alle gevolgen van dien. Het begrip 'revolutiebouw' dateert uit die tijd. Huizenbouwers proppen zoveel mogelijk woningen en hofjes samen op de beschikbare grond en drukken daarmee een onuitwisbaar stempel op de buurt.

Op loopafstand van het regeringscentrum verrijst zodoende de grootste volksbuurt van Nederland: de Schilderswijk. In 1874 wordt naast station Hollands Spoor het Rode Dorp neergezet. Het zijn kleine arbeidershuisjes met slechte hygiënische voorzieningen, gelegen aan smalle straten. De aanwas van werkzoekende plattelandsbewo-

ners, om te voorzien in de vraag van goedkope arbeidskrachten, is de doodsteek voor de elegantie van het Oranjeplein. De welgestelde burgers verhuizen direct. De Woningwet van 1902 die huizenbouwers verplicht om zonder winst oogmerk te werken, leidt tot de opkomst van sociale woningbouwverenigingen. Zij bouwen kwalitatief betere huizen. Het is te laat voor de Schilderswijk. Op een kleine driehoek na, staat de wijk vol met slecht gebouwde arbeiderswoningen.

Twee Marokkaanse jongens sjokken onder een dreigende lucht over de Hoefkade. Het is eind augustus en de zomer lijkt alweer voorbij. Waar andere voetgangers zich haasten om voor de bui binnen te zijn, doen Rachid en Tariq rustig aan. Hun bestemming ligt slechts twee straten verderop.

‘Heb je ‘m gebeld?’ vraagt de oudste van de twee.

‘Hij nam niet op. Ik heb hem gewhatsapt,’ reageert Tariq.

‘En..?’

‘Geen reactie.’

‘Fuck, die gast moet wel komen anders sta ik voor lul.’

‘Rustig man. Hij komt wel.’

‘Staat hij zich als een homo op te doffen of zo?’

‘Haha, hij kleedt zich als een gekke Mocro maar hij is geen flikker.’

Rachid kijkt hem wantrouwend aan.

‘Weet ik gewoon... ah daar is-ie.’ Tariq haalt zijn mobiel te voorschijn. ‘10 min.’ leest hij hardop.

‘Hij kan beter opschiet...,’ Rachid voelt de eerste druppels in zijn nek ‘..en wij ook!’

In de jaren twintig verschijnen in de driehoek Vaillantlaan-Hoefweg-Parallelweg typisch Haagse portiekwoningen. De drie lagen woningen met gemeenschappelijke buitentrappenhuis behoren tot de betere huizen in ‘de schandvlek’ van Den Haag. De Schilderswijk fungeert als opvangplek voor arbeiders, gelukzoekers en vluchtelingen. Na het bombardement van Rotterdam worden de daklozen er opgevangen en twintig jaar later verschijnen de eerste gastarbeiders. Vele autochtone bewoners vertrekken naar omliggende - vaak betere - buurten zoals Moerwijk, Morgenstond en Vredenburg. De Schilderswijk verandert van een volkswijk in een multiculturele wijk. Rond die tijd worden

ingrijpende plannen opgesteld om de slechte woonomstandigheden aan te pakken. Het zou nog tien jaar duren. De door wethouder Adri Duivesteijn aangejaagde nieuwbouw leidt tot de grootste stadsvernieuwing van West-Europa. Het aanzien van de Schilderswijk verandert definitief in de jaren tachtig. Hele straten krijgen een andere aanblik. Praktisch alle sociale huurwoningen gaan tegen de vlakte en maken plaats voor vierkante woonblokken. De meest moderne driehoek overleeft de sloophamer.

Zo snel als de vijftig cc scooter maar kan, rijdt Houssam over de Vailantlaan. Hij negeert het rode licht en omzeilt een optrekkend bestelbusje. Vanwege de regen knijpt hij zijn ogen toe. Straks is alle gel uit mijn haar gestroomd, denkt hij. Uit het tweetaktmotortje komt een snerpend geluid. Het opspattende water maakt zijn broekspijpen en witte gympen kletsnat. Hij vloekt inwendig. Zijn vrienden waren duidelijk. Deze keer mag hij niet te laat komen. Aan de blik in hun ogen kon hij afleiden dat het iets belangrijks betrof. Daarom heeft hij het laatste uur gespijbeld. Kan hem die les schelen, denkt hij. Waar is het nou? Is het hier links? Nee, de volgende.

Klote land met die klote regen.

Nieuwbouw alleen is niet voldoende om de leefbaarheid in een wijk te verbeteren. Het zwerfvuil, vandalisme en de overlast zijn er niet mee uitgeroeid. Het stadsbestuur, de politie, de grootste woningbouwcoöperatie en inwoners slaan de handen ineen voor een 'integrale aanpak'. Er komen wijkcentra, handhavingsteams en budget wordt vrijgemaakt om burgerinitiatieven uit te voeren. Het blijft dweilen met de kraan open. Winkeliers op de Hoefkade klagen over straatterreur door jongeren en in mei 2013 haalt de Schilderswijk opnieuw de voorpagina van de krant. Ditmaal gaat het over de Vergeten Driehoek. Het stukje Schilderswijk dat in 1920 werd aangelegd, is bij de stadsvernieuwing van de jaren tachtig overgeslagen. De huizen die toen nog goed genoeg werden geacht behoren nu tot de slechtste van de wijk.

Volgens dagblad Trouw zou in deze enclave van Den Haag de sharia heersen. Een andere naam voor de Vergeten Driehoek is 'de punt van het zwaard' omdat niet-moslims openlijk aangesproken worden

wanneer ze zich niet houden aan de regels van de sharia-wetgeving. Politici haasten zich naar dit kleine kalifaat om zelf poolshoogte te nemen. Na hun kortstondige bezoek noemen ze de berichten pure stemmingmakerij. De discussie verwaait en de politiek gaat over tot de waan van de dag. Met de media-aandacht voor de strijd van ISIS in Syrië en Irak, roeren de moslimradicalen in de Schilderswijk zich opnieuw. In de zomer van 2014 laait de sharia-discussie weer op. Feller dan ooit tevoren.

Net buiten de Vergeten Driehoek, aan de overkant van de Vailantlaan, liggen de meest uitzichtloze straten van de Schilderswijk. De Frans Halsstraat, Van der Helststraat en Jacob Marisstraat dragen de naam van bekende en minder bekende Hollandse kunstschilders. Hun aanblik doet de erfenis van de meester en zijn latere collega's geen eer aan; grauwe portiekwoningen met steile trappen - om zoveel mogelijk woonruimte te creëren - beheersen het straatbeeld.

In koffiehuis Fez op de hoek van de Frans Halsstraat en de Jacob Marisstraat drinken Rachid en Tariq een Red Bull. Op de eigenaar na, is de zaak verlaten.

'Weet je gast, ik haat die regen.' zucht Tariq.

Zijn maat knikt en vist een pakje kauwgom uit de binnenzak van zijn leren jas.

'Waar blijft die lelijke Marokkaan?'

Tariq kijkt lachend naar de spierwitte Coca-Cola klok die boven de deur hangt. De wijzers in de uitvergroete kroonkurk geven kwart voor vier aan. 'Hij is er zo.'

Ze staren door de beslagen ramen naar buiten. Het geknetter van een scooteruitlaat kondigt de komst van hun vriend aan. Nadat hij zijn rode Aprilia neergezet heeft, rent hij doorweekt naar binnen.

'Fuck, fuck, fuck, daar gaan mijn nieuwe sneakers.'

'Haha, kijk die gast, man. Zeikesnat!' lacht Rachid. Hij deelt non-chalant kauwgom uit.

'En ik ging nog bijna op mijn plaat ook. Moest vol in de remmen. Omdat zo'n kuffar met zijn busje niet oplet.'

'Red Bull?'

'Doe maar koffie. Ik moet straks nog leren.' antwoordt Houssam, terwijl hij zijn druipende sportjack over de stoel hangt.

Rachid maakt een wegwerpgebaar maar geeft de bestelling door.

‘Kan ik mijn scooter laten staan?’ vraagt Houssam terwijl hij zijn natte haar in model brengt.

‘Je hoeft ons alleen maar te volgen,’ knauwt Rachid ‘de rest merk je wel.’

Een kwartier later rent het drietal naar een portiek om de hoek. Tariq belt drie keer kort aan. Na een paar tellen opent een jonge moslima in zwarte abaya de deur op een kier. Ze bekijkt de jongens en hoort de juiste woorden.

‘Is goed,’ zegt ze en haalt de ketting van de deur.

Bij het binnengaan herkent Houssam de stem van de moslima in de burqa. Het is Fatima, de zus van Tariq. Ze draagt een Nazar, een ketting van gekleurd glas. Rachid maakt Houssam duidelijk dat hij zijn doorweekte sportschoenen moet uitdoen. Drie paar gymmen blijven achter in de gang. Op witte sportsokken volgt de jonge Marokkaan zijn twee vrienden richting de huiskamer. De bovenwoning is gestoffeerd met hoogpolig tapijt, crèmekleurig reliëfbehang en glanzende gordijnen. In de woonkamer zit een tweede moslima op een driezitsbank. Ze draagt een bordeauxrode nikaab. Tegenover haar een lege bank. Aan de muur hangen posters. Rachid en Tariq nemen plaats. Houssam schuift aan en knikt naar de moslima aan de overkant. Ze reageert niet. Als Fatima binnenkomt, dimt ze het licht in de plafonnière. Ze toont haar telefoon.

Tariq stoot zijn buurman aan en fluistert: ‘Simkaart uit je telefoon halen.’

‘Waarom..?’

‘Shhh.. doe nou maar. Leg ik je later wel uit.’

Houssam ziet hoe zijn vrienden hun telefoon openen en volgt hun voorbeeld. Hij wurmt de sim uit zijn nieuwe LG. Het blijft stil in de huiskamer.

‘Assalamu Alaikum, broeders en zusters.’

Een rijzig figuur met Bin Laden-baard, gekleed in een djellaba - een lang gewaad - komt de kamer binnen.

‘Wa Alaikum Assalaam wa Rahmatullah, Omar Al-Khattab.’ klinkt het uit vier kelen. Houssam wil inhaken maar is te laat. Het

wordt hem niet kwalijk genomen. De imam neemt het woord.

‘Fijn dat jullie er zijn. Ik zie dat we een nieuw lid hebben.’

Twee donkere ogen kijken naar Houssam. Hij heeft gehoord dat de imam niet meer mag preken in de As-Soennah moskee.

‘Wat is je naam, broeder?’

‘Houssam Alaoui.’

‘Welkom, Houssam. Wees je ervan bewust dat alles wat hier besproken wordt onder ons blijft,’ de zware stem van de imam vult de huiskamer ‘ben je bereid om mij te volgen in alles wat ik je opdraag?’

Houssam knikt aarzelend en voelt de kolossale uitstraling van de imam. Niemand kijkt de imam aan als het niet nodig is. Er is weinig over van de stoere houding van zijn vrienden. De geestelijk leider laat een lange stilte vallen.

‘Waar zijn we vorige keer gebleven?’

Fatima steekt haar hand op.

De imam kijkt haar gebiedend aan.

‘Bij sjeik Azzam, emir.’

‘Heel goed zuster. En wie kan mij zeggen wat de leer van sjeik Abdallah Azzam ons vertelt?’

‘De verplichting tot een wereldwijde jihad.’ reageert Rachid voorzichtig.

‘En waarom, Abu Saïd?’

Houssam merkt dat alle aanwezigen met een Arabische naam worden aangesproken. Hij kent de imam als Ibrahim Khaled, maar hier heet hij Omar Al-Khattab.

Rachid weet het antwoord op de vraag niet.

Weer steekt Fatima haar hand op. Houssam weet waarom ze de Nazar draagt. Een andere naam voor het blauwe druppelvormige glas is ‘Het oog van Fatima’ - het beschermt tegen het boze oog.

De imam geeft aan dat ze mag spreken.

Haar stem klinkt opvallend resoluut: ‘Volgens de leer van Abdallah Azzam hebben moslims geen toestemming van Allah nodig om wraak te nemen op ongelovigen, afvalligen en alle verderfelijke Westelingen.’

3

‘Nee, Rick, op de JSF geef ik geen duimbreed toe.’ sist Wies Smulders tegen haar politiek assistent. De twee lopen geschaduwd door twee beveiligers door de Statenpassage van het Tweede Kamer gebouw. Smulders dimt haar stem. Ze weet dat toevallige aanwezigen altijd kunnen meeluisteren. Het zou niet de eerste keer zijn dat hier geruchten opgevangen worden.

Rick Canter Visscher is met zijn 29 jaar een jong politiek adviseur maar wordt door velen, zowel buiten als binnen de NDV, gevreesd. Gezegd met een fotografisch geheugen, sterk strategisch inzicht en een scrupuleus gevoel voor lobbypraktijken, is hij het geheime wapen van Smulders recente politieke succes. Dit keer vangt hij bot bij haar.

Resoluut stapt Smulders naar buiten, het Plein op. Een derde man met een oortje gaat hen voor. De telefoon van Rick gaat over. Hij neemt de nog niet brandende sigaret uit zijn mond en kijkt wie het is.

‘Frits!’

‘Hé Rick, wanneer hoor ik wat jullie in de Eerste Kamer gaan doen met de JSF?’

‘Sorry ouwe jongen, geen commentaar.’

‘Bel me voordat jullie het naar buiten brengen.’

‘Natuurlijk, je kent me toch. Spreek je.’

Wies scrollt op haar Blackberry door de mails. ‘En daar blijft het bij, Rick.’ Ze kijkt haar spindoctor doordringend aan. Het kleine gezelschap loopt onder dreigende luchten naar de overkant van het Plein.

‘Helder, Wies. De NDV draait niet.’

‘Fout... .nooit!’ corrigeert ze hem.

Het Plein wordt aan vier zijden omgeven door statige gebouwen. In de hoek met de Lange Houtstraat ligt op nummer 23 het Logement van Amsterdam. Het pand werd in 1737 neergezet in opdracht van het stadsbestuur van Amsterdam en diende als logement voor de Amsterdamse delegatie van de Staten Holland. Nadat het dertig jaar lang koninklijke bewoners had gekend en achtereenvolgens als huisvesting diende voor het Rijksarchief en het Ministerie van Buitenlandse

Zaken werd het vanaf 1985 gebruikt als kantoorruimte voor europarlementariërs en enquêtecommissies. Sinds 2008 zit de NDV er ook.

Achter de monumentale gevel met natuurstenen balustrade waarin prominent het wapen van de hoofdstad is verwerkt, bevindt zich een trappenhuis in Louis XIV-stijl die onder een gedecoreerde lichtkoepel naar de eerste en tweede verdieping leidt. Op de eerste etage zijn de werkvertrekken van de Nationaal Democratische Volkspartij. Bezoekers worden alleen op afspraak toegelaten en van te voren gescreend. Om tot het domein van de NDV te worden toegelaten moet elke bezoeker een controle ondergaan die op een internationaal vliegveld niet zou misstaan. Behalve een detectiepoortje is er een verplichte tascontrole door een beveiligingsmedewerker. Toen Wies Smulders in 2008 kort na de oprichting van de partij het door haar geschreven boek 'De arrogantie van het morele gelijk' presenteerde, wisten ongenode gasten de beveiliging te omzeilen. De beelden, met daarop enkele demonstranten die Smulders met slagroomtaart besmeurden, haalden het acht uur journaal. Het werkte uiteindelijk in haar voordeel en de beveiliging werd alsnog drastisch opgeschroefd.

Als de deur voor Wies en haar gevolg wordt geopend, staat Boudewijn Hofs voor haar neus. Het NDV-fractielid wringt zich in zijn vale regenjas maar zijn zwaarlijvigheid speelt hem parten. Rick kan nog net een bijdehante opmerking onderdrukken terwijl hij zijn half opgerookte peuk uittrapt.

'Jezus, Boudewijn, wat ben je weer onhandig bezig. Het regent niet eens!', snauwt Wies.

Hofs kijkt op en lacht onzeker.

'Wies, goed dat ik je tref', de kraag van zijn regenjas zit naar binnen geslagen 'ik hoorde dat je dat vaccinatie item wilt voorstellen.'

'Dat klopt. What's your point?' Ze is ongeduldig.

'Waarom zou je je aan zo'n gevoelig onderwerp wagen?'

'Dat hele gedoe in de Bible Belt over niet inenten vanwege geloofsovertuiging wil ik voorgoed uitbannen', zegt ze stellig 'als we abortus en euthanasie toestaan, dan verplichte vaccinatie ook. Geen enkel Nederlands kind dient aan polio te lijden of te overlijden.'

Terwijl Wies de laatste zin met verbetenheid uitspreekt, kijkt Rick

op zijn horloge.

De lichaamstaal van Hofs spreekt boekdelen. Hij vindt het voorstel maar niks. 'Wies, kunnen we ...'

'Nee, Boudewijn, mijn besluit staat vast. Lees eerst mijn rapport over verplichte vaccinatie maar. Daar staat alles in. Ik moet nu gaan.'

Ze gaat de trap op naar de werkvertrekken van de NDV. Rick volgt haar. Hofs kijkt hen gefrustreerd na totdat hij merkt dat de beveiliging de deur nog steeds voor hem openhoudt. Hij glimlacht ongemakkelijk en haast zich naar buiten. Zijn kraag zit nog steeds gedraaid.

'Oh, hallo Wies. Ik sprak net Willem-Jan. Hij komt morgen hier naar toe om de oprichting van de JNVD te bespreken.'

Marion Albertsma staat bovenaan de trap en straalt van oor tot oor ervan uitgaande dat Wies haar kordate optreden zal waarderen. De roodharige Albertsma heeft tijdens de laatste fractievergadering de oprichting van een jongerenorganisatie voorgesteld en op eigen initiatief uitgewerkt.

'Blaas maar af!' zegt Smulders kortaf.

'Maar Wies, waarom...'

'Marion, je bent hier voor Veiligheid en Justitie. Hou het daarbij.'

Rick attendeert Smulders op de tijd. Hoewel het nog even duurt tot het eerstvolgende debat, voelt Rick instinctmatig aan wanneer de fractievoorzitster in een zinloze discussie belandt.

'... vers bloed,' mompelt de advocate uit Zeeland nog.

Smulders gebaart Albertsma te zwijgen. Geïrriteerd geeft ze haar jongste aanwinst in de kamer uitleg over haar beweegredenen. 'Marion luister, de NDV heeft iets meer dan duizend leden. Ik had ze liever niet gewild want leden eisen inspraak. Maar het levert ons jaarlijks een miljoen euro aan subsidie op en die wil ik niet mislopen. Wij hebben daar net zoveel recht op als die linkse klik, maar een jongerenorganisatie wil ik niet. Ik heb het bij de VVD gezien, die snotneuzen zorgen met hun kernpunten-programma voor een hoop onrust en tweespalt. Duidelijk?'

Zonder de voormalig advocate de kans te gunnen met haar in te stemmen, loopt Smulders weg. Haar hakken weergalmen door de marmeren gang. Albertsma kijkt haar gefrustreerd na.

‘Ik word niet goed van al die eigen initiatieven,’ zucht Wies als ze haar handtas op het bureau kwakt. De zwarte Asprey is zorgvuldig door Rick uitgekozen om het imago van Iron Lady te benadrukken.

‘Ze bedoelen het goed,’ zegt Rick.

Smulders tikt op het toetsenbord van haar lap-top. Het scherm licht op.

‘Tineke?’ vraagt Rick.

Wies knikt.

De perfect geklede adviseur loopt van de achterste werkkamer naar die van de secretaresse. Hij negeert Simon, de bodyguard van Wies, die in zijn stoel op de gang een spelletje Candy Crush doet. Een paar tellen later verschijnt een keurige jongedame met opgestoken haar in de deuropening van de fractievoorzitter.

‘Tineke, wat heb je voor me?’ Wies heeft haar leesbril opgezet.

‘Swagerman heeft gebeld. Hij wil weten wat hij tegen de pers moet zeggen over de aantijgingen tegen Oscar de Gooijer?’

‘Wie is dat?’

‘Dat kamerlid in Almere...van die motorclub.’

De fractievoorzitster houdt haar blik op het scherm gericht. ‘Helemaal niets. Hij praat niet met de pers. Dat doe ik.’

De secretaresse krast op haar clip-board. Ze doet een stap opzij om Rick binnen te laten. Zijn rookpauzes zijn bewonderenswaardig kort en omgekeerd evenredig duur. Een grijns siert zijn gezicht. Op weg van het balkon naar het kantoor van Wies ving hij een glimp op van een fulminerende Albertsma bij de koffieautomaat.

‘Of je deel wilt nemen in de jury van Kort door de Bocht?’ gaat Tineke verder.

Wies kijkt vragend op van het scherm. ‘Kort wat?’

‘Kort door de Bocht,’ legt Rick uit ‘het is een debatteershow op Nederland 3 waarbij een expert en cabaretier debatteren over een stelling die door een zogenaamde anonieme reaguurder wordt ingebracht. Nooit gezien?’

Smulders bromt ontkennend. Haar ogen zijn weer op het scherm gericht.

Rick legt het maar al te graag uit. ‘Vaak is het een botte stelling zoals; een maand strafvermindering voor elke drie boeken die een gedetineerde leest. Meestal begint het met serieus debatteren en eindigt

het in ongenueanceerde grappen.'

Wies humt. Ze weet waar Rick aan denkt. Free publicity.

'En wat doet de jury?' vraagt ze.

'Die moet aangeven wie van de twee het debat gewonnen heeft.'

'Wie zitten er nu in de jury?'

Tineke spiekt op het clip-board.

'Rutger Castricum, Jort Kelder en Sophie Hildebrand.'

Wies kijkt even over haar bril op hun kant op. Een dodelijke blik.

'Dit soort Amerikaanse toestanden moeten nog maar even wachten. Laat de redactie van het programma weten dat we hun aanbod waarderen maar er geen gebruik van zullen maken.'

Rick wikt snel de voors en tegens tegen elkaar af en besluit om het er bij te laten.

'Verder nog iets?' vraagt Wies.

'Volgende week dinsdag komt er een journalist van De Spreekbuis,' zegt de secretaresse.

'O ja, die reportage. Ik had gehoopt dat door lang genoeg te trainen die lui vanzelf zouden afhaken.' Ze zet haar bril af en houdt hem tussen haar felrood gelakte nagels. 'Rick, wimpel jij die vent af.'

4

Hij houdt van deze ochtenden. De wereld ontwaakt langzaam maar hij is al wakker en klaar voor zijn ronde. Zo begint hij de dag het liefst; vroeg opstaan zonder Marijke en Tygo te wekken; zich snel en stilletjes aankleden; een bord muesli naar binnen werken en dan op de fiets. Om het hoofd leeg te maken.

De witte Presto met zijn gewicht van amper zeven kilo is een stille metgezel, die zijn noeste trapwerk omzet in snelheid. Hij gunt zijn spieren de tijd om warm worden en rijdt rustig van zijn woning aan de Brempark in Zoetermeer naar Benthuizen. Zijn horloge geeft half acht aan als hij molen de Haas passeert. Keurig. Vijfhonderd meter verderop draait hij de Westzijdeweg op. De ochtenddauw bedekt de weilanden aan weerszijden. Een lichte bries waait hem tegemoet. Heerlijk, denkt hij, kop in de wind. Hij schakelt naar een hoog verzet

en maakt snelheid. Enkele vroege forenzen in hun auto's komen hem tegemoet. Hij heeft nog iets meer dan een uur om door de Zuidplaspolder te trappen. Nadat hij de HSL gekruist heeft, komt Hazerswoude-Dorp in zicht. Drie kilometer aan lange lege polderwegen brengen hem naar Boskoop. Hier geniet hij van. Niemand die hem tegenhoudt. Het zweet loopt over zijn rug, zijn hartslag gaat tekeer. Voor de watertoren in Boskoop buigt hij af naar rechts, richting Waddinxveen. Tien minuten later zoekt hij door de polder op weg naar Moerkapelle. De Mavic-wielen met hun witte naaf vreten het asfalt op. Nog een kwartier stoempen en hij is weer thuis. 'Wat doen zijn benen pijn, hij moet de snelste zijn'; de regels van Brood & Vrienden blijven in zijn hoofd hangen. Een wielrenner rijdt tweehonderd meter voor hem. Die kan ik hebben, denkt hij en zet nog een keer aan.

De musculus biceps femoris is een tweekoppige spier die de exorotatie of gewrichtsbeweging van de knie mogelijk maakt. Samen met twee andere spieren vormt de femoris de achterdijspiergroep die ook als hamstring bekend staat. Voor Hans van Montfoort is dit onbekend anatomisch terrein als hij de afstand tot de andere wielrenner gehalveerd heeft. Hij voelt een zweepslag en schreeuwt het uit. Met een van pijn vertrokken gezicht remt hij af en laat zich met fiets en al in de smalle berm naast de weg vallen. Een achteropkomende bestelauto stopt naast hem. De bestuurder, een jongeman in werkbroek, stapt uit en vraagt of het gaat. Hans bijt op zijn tanden en voelt aan de achterkant van zijn geschoren bovenbeen. De kramp trekt tergend langzaam uit zijn spieren. Hij gebaart dat het wel gaat maar zijn gezicht spreekt boekdelen.

'Hamstring?' informeert de jongeman.

Pijnlijk knikkend bevestigt Hans die veronderstelling.

Twintig minuten later worden hij en zijn Presto door de jongeman zorgzaam uit het busje geladen. Steun zoekend op de fiets, bedankt Hans voor de lift en strompelend begeeft hij zich naar de voordeur. Als hij aanbelt, hoort hij Tygo de trap afstormen.

'Papa! Het is papa!'

De stem van zijn zoon klinkt te luid, maar de jongen kan het niet helpen. Hans is er aan gewend. Als zijn zoon opendoet, kijkt Tygo hem niet begrijpend aan. Dit is nieuw voor hem. Na het fietsen komt

zijn vader altijd opgewekt binnen, nu staat hij daar met een pijnlijke grimas.

‘Roep mama even,’ zucht Hans.

Nog luider dan zijn aankondiging van zojuist roept Tygo zijn moeder. Vanuit de keuken maant ze haar zoon tot stilte. Als ze in haar ochtendjas de gang in loopt, slaat bij de aanblik van haar manke echtgenoot in de deuropening haar oogopslag abrupt om.

‘Pijnscheut-kramp-hamstring.’ vat Hans de oorzaak van zijn bles-sure samen. Hij ligt op de bank.

‘En nu?’ vraagt Marijke.

‘Eerst Ruud bellen, daarna de huisarts’, reageert Hans die de re-gie in handen neemt. Net zoals in zijn werk weet hij hoe hij met een crisissituatie moet omgaan. Eerst handelen dan pas de schade opne-men. Zijn vrouw reikt hem de beveiligde telefoon aan. Hij kiest een voorkeursnummer.

‘Morgen Hans.’

‘Morgen Ruud, hé ik kom iets later vanochtend.’

Het gesprek tussen de twee collega's duurt niet lang. Ze kennen elkaar al vier jaar en hebben aan een paar woorden genoeg.

‘Een tweedegraads hamstringblessure.’ concludeert de huisarts en roert in de koffie die hem door Marijke is aangereikt.

‘En wat houdt dat in?’ wil Hans weten.

‘Twee weken rust en daarna fysiotherapie.’

‘Twee weken? Onmogelijk!’

‘Wilt u mijn advies of niet?’

‘Dus ik moet twee weken liggen...’

‘Dat heb ik niet gezegd.’

Terwijl Marijke de huisarts uitlaat, komt Tygo met een rood gezicht bij zijn vader staan.

‘Ga je dood, papa?’

‘Nee, joh gekkie. Ik heb een spier in mijn been verrekt. Dat is alles. En daarom gaat mama zometeen een rolstoel halen, maar ik moet nu even bellen.’ Hij tikt een nummer in.

Zijn zoon lijkt niet gerustgesteld. Alsof hij ergens anders van ge-schrokken is.

‘Sorry papa...’

Hans hoort de lijn overgaan. De woorden van zijn zoon dringen niet meer tot hem door.

Als hij ophangt, is Tygo net de deur uit op weg naar school. Marijke komt de woonkamer binnen en kijkt bedenkelijk.

‘Wat? Zo erg is het toch niet,’ stelt Hans.

‘Daar gaat het niet om. Jij redt je wel. Dat doe je altijd.’

‘Wat is het dan?’ en terwijl hij de vraag stelt weet hij het antwoord al. ‘Tygo.’ constateert hij nuchter.

Hun enige kind was onverwacht geluk. Marijke bleek zwanger op haar 39e, iets wat ze niet meer voor mogelijk had gehouden. Zij en Hans hadden jarenlang naar een kind verlangd totdat ze na jaren proberen de hoop hadden opgegeven. Hans maakte gestaag carrière en Marijke vond troost in haar baan als lerares op een basisschool. Toen ze zwanger bleek te zijn, stond hun leven op zijn kop. Ze werden alsnog een gezin. Marijke ging door een emotionele wervelstorm en Hans vroeg zich alleen maar af wat er *niet* zou veranderen in hun leven. Ze besloten dat zij part-time zou gaan werken. Zijn werk ging voor. De vruchtwaterpunctie na vijf maanden maakte dat hij zijn voorzichtige prognose moest bijstellen; hun ongeborn kind had niet twee maar drie exemplaren van chromosoom nummer 21. Een afwijking die bekend staat als het syndroom van Down.

De wervelstorm raakte nu ook hem. Nachtenlang had hij wakker gelegen. Marijke was overdag een wrak totdat ze samen de knoop doorhakten; dit kind verdiende een kans. Tygo werd geboren met een keizersnee en bleek verder gezond. Twaalf jaar later was hij uitgegroeid tot een frisse Hollandse knul met een trage motoriek en dito expressie. Ondanks zijn verstandelijke beperking hoefden ze hun leven niet volledig om te gooien. Volgend jaar zou hij naar voorgezet speciaal onderwijs gaan.

‘Wat is er met hem?’

‘Ik heb hem betrapt,’ zegt zijn vrouw kortaf.

Hans ligt in zijn wielren-outfit op de bank en kijkt zijn vrouw ongemakkelijk aan. Dit betreft ongetwijfeld een typisch mannelijke aangelegenheid.

‘En..?’ vraagt hij.

‘Hij zat een sex-website te bekijken.’

De pijn schiet weer in zijn been als zijn lachsalvo door de kamer klinkt.

Een uur later is zijn vrouw terug met een rolstoel die ze heeft opgehaald bij de thuiszorgwinkel. Hans hijst zich met zijn ingezwachtelde been de trap op en wast zich. Eenmaal aangekleed, bestelt hij een taxi en laat zich afzetten bij de eerste bocht op de Herman Gorterhove. Hier bevindt zich de achteringang van de AIVD. De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst zat eerst in een keurig pand in Leidschendam. Toen vlogen twee passagiersvliegtuigen het WTC binnen en veranderde alles. De dienst groeide van de ene op de andere dag naar een dubbele bezetting en zocht nieuwe huisvesting. Het kwam daarom zeer goed uit dat het ministerie van OCW tóch in centrum Den Haag wilde zitten. Het achthoekige pand aan de Europaweg in Zoetermeer kwam vrij. De verbouwing tot een representatieve bunker duurde zes jaar maar toen zat de AIVD er comfortabel bij. Een drie meter hoog hekwerk, getinte kogelvrije ramen met donkere luxaflex en om de twintig meter opgehangen camera's maken duidelijk dat dit gebouw niet vrij toegankelijk is. Wie onder valse voorwendselen probeert te binnen dringen riskeert een meerjarige gevangenisstraf of een geldboete van 45.000 euro. Het pand van de AIVD is een gesloten bastion, zelfs voor een taxi met een geblesseerde inlichtingenofficier. Hans wordt om kwart over twaalf buiten het hek afgezet. Hij belt de receptie en het toegangspoortje naast de tourniquet schuift open. Een beveiligingsmedewerker komt hem tegemoet. De licht getinte jongeman herkent Van Montfoort en duwt hem naar binnen. Eenmaal door de toegangscontrole wordt hij de lift ingereden. De gladde vloer van Belgisch hardsteen vergemakkelijkt in ieder geval zijn onervaren rijcapaciteiten. De ludieke begroetingen zijn niet van de lucht. Eenmaal de grijze gang doorgerold op weg naar zijn kantoor achterin de oostvleugel, wordt hem door de office-manager verteld dat hij zich eerst bij Ooms moet melden. Hans maakt een korte stop op het invalidetoilet - vervloekt de rolstoel - en begeeft zich naar de kamer van zijn chef.

‘Hans, wat heb je in godsnaam uitgespookt?’ buldert Ruud Ooms.

‘Dat heb ik toch verteld.’

Ooms geeft hem een hand. ‘Haha, wat zei de huisarts?’

‘Twee weken in dit pokkending en dan nog fysio.’

‘Het is duidelijk jouw dag niet. Hopelijk heb je een knappe blonde fysio’, lacht zijn chef en hij loopt naar de deur.

‘Koffie?’

‘Graag.’

‘Twee dubbele espresso,’ zegt Ooms tegen zijn secretaresse en trekt daarna de deur achter zich dicht.

‘Je hebt vanochtend het overleg gemist, vandaar dit bila. Ik heb niet veel tijd maar ik breng je even op vlieghoogte.’

Vijf minuten later klopt Tanja op de deur. Nadat ze twee kopjes op de bespreektafel heeft gezet, verlaat ze het zwijgende duo weer.

‘Ik heb je rapport gelezen over die groep in de Vergeten Driehoek’, gaat Ooms verder ‘helder dat je het de classificatie ‘STG Zeer Geheim’ geeft. We willen niet dat de naam van je informant op straat komt te liggen. Hoe betrouwbaar is je bron?’

‘Kan ik nog niet inschatten. Hij is jong en doet het puur voor het geld.’

‘Zou hij in staat zijn om dubbelspel te spelen?’

Hans zwijgt even. ‘Kan ik nu nog niet aangeven.’

‘Wat denk je, zitten er potentiële Jihadstrijders bij?’

‘We monitoren vooral. Eén van hen is zeer actief online.’

‘Zolang deze groep bij elkaar komt, blijft de hoogste classificatie van toepassing. Stem je vorderingen af met Timmers van JSCU.’

Hans knikt. Yves Timmers is een oud-collega. Vorig jaar werd hij aangewezen als hoofd van de nieuwe afdeling Joint SIGINT Cyber Unit. De JSCU heeft als taak cyberoperaties uit te voeren en etherverkeer (draadloze telecommunicatie en online dataverkeer) af te luis-teren. Natuurlijk werkt de AIVD samen met de NSA. De National Security Agency kwam in 2013 in opspraak vanwege klokkenluider Edward Snowden, die bekend maakte dat de Verenigde Staten dankzij het PRISM-programma al jarenlang het internationale email-verkeer controleert. Deze Big Brother-praktijken leverden de VS een storm aan kritiek op. De Nederlandse politiek reageerde vrij laconiek, maar iedereen binnen de AIVD beseftte dat deze wond nog wel even zou blijven etteren.

Ooms drinkt zijn espresso en werpt een blik op Hans die peinzend in zijn rolstoel zit.